



WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Zbigniew Puskarski

w sprawie J. L.

skazanego za czyn z art. 278 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 5 marca 2025 r.,

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

kasacji Prokuratora Generalnego na korzyść skazanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu

z dnia 8 listopada 2023 r., II K 240/23

**uchyła zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięć
zawartych w pkt I i pkt II jego części dyspozytywnej i sprawę w tym
zakresie przekazuje Sądowi Rejonowemu w Kędzierzynie - Koźlu
do ponownego rozpoznania.**

Małgorzata Gierszon Dariusz Kala Zbigniew Puskarski

UZASADNIENIE

J. L. został oskarżony o to, że:

1. w dniu 23 lutego 2023 r. w sklepie A. w K. , ul. G., dokonał kradzieży 18 sztuk kawy J. 0,5 kg o wartości 27,99 zł za sztukę oraz 2 butelek whisky B. o

wartości 59,99 zł za sztukę, powodując straty o łącznej wysokości 623,80 zł, działając na szkodę A. spółka z o.o., przy czym czynu tego dopuścił się będąc skazanym za przestępstwo umyślne podobne w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. akt II K [...] /20 z dnia 21 października 2020 r., objętym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. akt II K [...] /21 z dnia 14 grudnia 2021 r. na karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności, którą to karę pozbawienia wolności odbywał w okresie od dnia 29 stycznia 2021 r. do dnia 28 lipca 2021 r., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.;

2. w dniu 28 lutego 2023 r. w sklepie A. w K. , ul. G. , dokonał kradzieży 18 sztuk kawy J. 0.5 kg o wartości 27,99 zł za sztukę, powodując straty o łącznej wysokości 503.82 zł, działając na szkodę A. spółka z o.o.. przy czym czynu tego dopuścił się będąc skazanym za przestępstwo umyślne podobne w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. akt II K [...] /20 z dnia 21 października 2020 r., objętym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. akt II K [...] /21 z dnia 14 grudnia 2021 r. na karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności, którą to karę pozbawienia wolności odbywał w okresie od dnia 29 stycznia 2021 r. do dnia 28 lipca 2021 r., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.;
3. w dniach 1 marca 2023 r. i 2 marca 2023 r. w sklepie A. w K. , ul. G. , w krótkich odstępach czasu, działając w podobny sposób popełnił dwa umyślne wykroczenia przeciwko mieniu polegające na tym, że:
 1. w dniu 1 marca 2023 r. dokonał kradzieży 12 sztuk kawy J. 0,5 kg o wartości 27,99 zł za sztukę, powodując straty o łącznej wysokości 33,.88 zł, działając na szkodę A. spółka z o.o.,
 2. w dniu 2 marca 2023 r. dokonał kradzieży 8 sztuk kawy N. 0,2 kg o wartości 27,99 zł za sztukę, 7 sztuk kawy J. 0.5 kg o wartości 27,99 zł za sztukę oraz 2 sztuki kawy J. [...] 0.5 kg o wartości 32,99 zł za sztukę, powodując straty o łącznej wysokości 485,83 zł, działając na szkodę A. spółka z o.o., przy czym łączna wartość skradzionego mienia wyniosła 821,71 zł, przy czym czynu tego

dopuścił się będąc skazanym za przestępstwo umyślne podobne w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. akt II K [...] /20 z dnia 21 października 2020 r., objętym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. akt II K [...] /21 z dnia 14 grudnia 2021 r. na karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności, którą to karę pozbawienia wolności odbywał w okresie od dnia 29 stycznia 2021 r. do dnia 28 lipca 2021 r., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.;

3. w dniach 19 stycznia 2023 r., 15 marca 2023 r. i 20 marca 2023 r. w krótkich odstępach czasu, działając w podobny sposób popełnił trzy umyślne wykroczenia przeciwko mieniu polegające na tym. że:
 1. w dniu 19 stycznia 2023 r. w sklepie S. w K. , ul. A., dokonał kradzieży 2 sztuk t-shirtów o wartości 29,99 zł za sztukę, powodując straty o łącznej wysokości 59,98 zł. działając na szkodę L. S.A.,
 2. w dniu 15 marca 2023 r. w sklepie [...] w K. , ul. A., dokonał kradzieży słuchawek marki S. o wartości 129,99 zł oraz słuchawek marki S.1 o wartości 79,99 zł, powodując straty o łącznej wysokości 209,98 zł, działając na szkodę E. S.A.,
 3. w dniu 20 marca 2023 r. w sklepie B. w K. . ul. K. dokonał kradzieży 2 butelek whisky J. 1,5 l o łącznej wartości 318 zł, działając na szkodę J. S.A., przy czym łączna wartość skradzionego mienia wyniosła 587,96 zł, przy czym czynu tego dopuścił się będąc skazanym za przestępstwo umyślne podobne w ciągu pięciu lat po odbyciu co najmniej sześciu miesięcy kary pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. akt II K [...] /20 z dnia 21 października 2020 r., objętym wyrokiem w łącznym Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. akt II K [...] /21 z dnia 14 grudnia 2021 r. na karę łączną 1 roku i 1 miesiąca pozbawienia wolności, którą to karę pozbawienia wolności odbywał w okresie od dnia 29 stycznia 2021 r. do dnia 28 lipca 2021 r., tj. o czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. (k. 70-71);
4. w dniu 20 marca 2023 r. w K. przy ul. R. w budynku Komisariatu Policji,

używając przemocy poprzez odepchnięcie obiema rękoma funkcjonariusza Policji starszego posterunkowego A. R. , zmusił go do zaniechania prawnej czynności służbowej polegającej na doprowadzeniu do jednostki penitencjarnej, celem odbycia kary pozbawienia wolności, a działaniem tym ponadto naruszył nietykalność cielesną wyżej wymienionego funkcjonariusza, tj. o czyn z art. 224 § 2 k.k. i art. 222 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu wyrokiem z dnia 8 listopada 2023 r. sygn. akt II K 240/23:

1. uznał oskarżonego J. L. za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów opisanych w punktach od I do IV części wstępnej wyroku z tymi zmianami, iż uznał, że:
2. czyny opisane w punktach III i IV części wstępnej wyroku stanowią jeden czyn, przy czym uznał, że czynu opisanego w punkcie IV podpunkcie 3 oskarżony usiłował dokonać, lecz zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na skuteczną interwencję pracowników sklepu,
 1. czynów opisanych w punktach od I do IV części wstępnej wyroku oskarżony dopuścił się w warunkach ciągu przestępstw z art. 91 § 1 k.k.,
 2. w miejsce opisanej w punktach od I do IV części wstępnej wyroku opisu recydywy uznał, że czynów tych oskarżony dopuścił się będąc skazanym za przestępstwo umyślne podobne z art. 278 § 1 k.k. w ciągu pięciu lat po odbyciu kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. w sprawie o sygn. akt II K [...] /20 z dnia 21 października 2020 r., którą to karę odbył w okresie od dnia 29 stycznia 2021 r. do dnia 28 lipca 2021 r., tj. popełnienia czynów stanowiących występki z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. oraz art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. i art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu J. L. karę 10 (dziesięciu) miesięcy pozbawienia wolności;
- II. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego J. L. obowiązek

naprawienia w całości wyrządzonej szkody poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonych:

3. A. spółka z o.o. w C. kwoty 1 949,33 zł (jeden tysiąc dziewięćset czterdzieści dziewięć złotych trzydzieści trzy grosze),
4. L. S.A. w G. kwoty 59,98 zł (pięćdziesiąt dziewięć złotych dziewięćdziesiąt osiem groszy),
5. E. S.A. w W. kwoty 209,98 zł (dwieście dziewięć złotych dziewięćdziesiąt osiem groszy),
- J. S.A. w K. kwoty 318 zł (trzysta osiemnaście złotych);

III. uznał oskarżonego J. L. za winnego popełnienia zarzucanego czynu opisanego w punkcie V części wstępnej wyroku stanowiącego występki z art. 224 § 2 k.k. i art. 222 § 2 k.k. przy zastosowaniu art. 11 § 2 k.k. i za to, stosując art. 11 § 3 k.k., na podstawie art. 224 § 2 k.k. przy zastosowaniu art. 4 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu J. L. karę 5 (pięciu) miesięcy pozbawienia wolności:

IV. na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonego J. L. obowiązek zapłaty na rzecz pokrzywdzonego A. R. kwoty 300 zł (trzysta złotych) tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;

V. na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w miejsce orzeczonych w punktach I i III części dyspozytywnej wyroku jednostkowych kar pozbawienia wolności wymierzył oskarżonemu J. L. karę łączną 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

Wyrok ten uprawomocnił się w dniu 28 grudnia 2023 r., nie był przez strony skarżony.

Kasację od tego wyroku wniósł na podstawie art. 521 § 1 k.p.k. na korzyść skazanego Prokurator Generalny.

Zaskarżył w niej to orzeczenie w zakresie rozstrzygnięć zawartych w pkt I i pkt II jego części dyspozytywnej, zarzucając:

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa karnego materialnego, a mianowicie art. 278 § 1 k.k., polegające na skazaniu J. L. - w pkt I części dyspozytywnej wyroku, wydanego w dniu 8 listopada 2023 r. - za popełnienie przestępstw, zarzucanych mu w pkt I i pkt II komparacji orzeczenia, polegających na zaborze w celu przywłaszczenia mienia o wartości kolejno: 623.80 zł oraz 503,82 zł, podczas gdy w dacie orzekania, z racji wartości mienia będącego

przedmiotem wykonawczym czynów zabronionych, w związku z nowelizacją Kodeksu wykroczeń, obowiązującą od dnia 1 października 2023 r., zachowania wymienionego realizowały jedynie znamiona wykroczeń z art. 119 § 1 k.w., jako kradzieże cudzych rzeczy ruchomych, których łączna wartość każdorazowo nie przekroczyła 800 złotych;

- rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 5 § 1 pkt 8 k.p.w., polegające na zaniechaniu wyeliminowania z opisu przypisanego oskarżonemu czynu zachowania, zarzucanego J. L. w pkt III ppkt 1 komparycji orzeczenia, polegającego na kradzieży w dniu 1 marca 2023 r. na szkodę A. Sp. z o.o. mienia o łącznej wartości 335,88 zł, co skutkowało przypisaniem mu w pkt I *tiret* pierwsze części dyspozytywnej orzeczenia, w ramach ciągu wykroczeń kwalifikowanego z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 12 § 2 k.k. również tego czynu, podczas gdy za przedmiotowe wykroczenie oskarżony został już uprzednio prawomocnie ukarany wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w K. z dnia 14 sierpnia 2023 r. o sygn. akt II W [...] /23.

W związku z tymi zarzutami wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Kędzierzynie - Koźlu do ponownego rozpoznania w tym zakresie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna i jako taka podlega uwzględnieniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Wyrok Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu został wydany z rażącym naruszeniem prawa, opisanym w zarzucie niniejszej kasacji.

Nie ulega wątpliwości, że czyny opisane w pkt I i II komparycji wyroku, tak w dacie ich popełnienia, tj. 23 i 28 lutego 2023 r., jak i w dacie skierowania przez prokuratora do Sądu aktu oskarżenia, tj. 31 maja 2023 r., stanowiły występki kradzieży z art. 278 § 1 k.k. Natomiast już w dniu wyrokowania przez Sąd *meriti*, tj. 8 listopada 2023 r., ze względu na wartość mienia, którego kradzieży miał dopuścić się J. L. , tj. kwoty: 623.80 zł (pkt I) oraz 503.82 zł (pkt II) każdorazowo stanowiły już wykroczenia z art. 119 § 1 k.k.

Ustawodawca, nowelizując Kodeks wykroczeń ustawą z dnia 7 lipca 2022 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz.

2600), z dniem 1 października 2023 r. podwyższył do kwoty 800 zł kryterium kwotowe rozgraniczające wykroczenie z art. 119 § 1 k.w. od przestępstwa z art. 278 § 1 k.k.

Przy orzekaniu w sprawach o czyny przeciwko mieniu, wobec których kryterium uznania takiego zachowania za przestępstwo lub wykroczenie stanowi określona w Kodeksie wykroczeń wartość, należy mieć na uwadze kwotę rozgraniczającą tzw. „czyny przepołowione” obowiązującą w dacie orzekania w przedmiocie odpowiedzialności za taki czyn, nie zaś w dacie jego popełnienia (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 16 stycznia 2019 r., sygn. akt V KK 14/18. LEX nr 2632317; z dnia 11 kwietnia 2018 r., sygn. akt IV KK 76/28. LEX nr 2473794).

Sąd Rejonowy tych normatywnych uwarunkowań jednak nie uwzględnił, czym dopuścił się rażącej obrazy art. 278 § 1 k.k., mającej, z uwagi na charakter tego uchybienia, istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Dopiero w uzasadnieniu wyroku, Sąd *meriti* dostrzegł swój błąd i stwierdził, iż: *...Kradzieże opisane w punktach I i II części wstępnej wyroku są bowiem - po dniu 1 października 2023 r. — takimi samymi jednostkowymi wykroczeniami, jak poszczególne czyny (łącznie jest ich pięć) opisane w punktach III i IV tej części wyroku. A zatem prawidłowa kwalifikacja tych czynów powinna skutkować przyjęciem, że w sprawie niniejszej ma się do czynienia łącznie z siedmioma czynami popełnionymi w warunkach objętych treścią art. 278 § 1 k.k. przy zast. art. 12 § 2 k.k.*” (k. 185 verte).

Zasadny jest także kolejny zarzut kasacji, dotyczący naruszenia art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. W pkt I tiret pierwsze części dyspozytywnej orzeczenia J. L. został bowiem uznany za winnego popełnienia ciągu wykroczeń, w ramach którego skazaniem objęto między innymi zachowanie popełnione w dniu 1 marca 2023 r., polegające na zaborze mienia w postaci 12 sztuk kawy J. o łącznej wartości 335.88 zł na szkodę A. Sp. z o.o., tj. czynu opisanego w pkt III ppkt 1 komparycji orzeczenia, podczas gdy za przedmiotowe wykroczenie J. L. został uprzednio prawomocnie ukarany wyrokiem nakazowym Sądu Rejonowego w K. z dnia 14 sierpnia 2023 r. o sygn. akt II W[...]/23.

Ponieważ z art. 12 § 2 k.k., który to przepis w przywołanym rozstrzygnięciu Sąd zastosował, nie wynika, aby wykroczenia wchodzące w skład takiego ciągu traciły swoją samoistość na gruncie prawa wykroczeń, uzasadniony jest pogląd, że pojedyncze zachowania wchodzące w skład ciągu nie będą stanowiły przestępstwa,

lecz pozostaną wykroczeniami, za które odpowiedzialność będzie kształtowana jak za przestępstwo. Sprawca kilku zachowań, każdorazowo wyczerpujących ustawowe znamiona art. 119 § 1 k.k. nadal pozostaje sprawcą wykroczeń, jednakże ze względu na obowiązywanie rozważanej normy prawnej będzie traktowany w sferze wymiaru kary i innych środków prawnokarnej reakcji tak, jak gdyby swoim zachowaniem wypełnił on jednokrotnie znamiona przestępstwa. Z uwagi na fakt, iż poszczególne wykroczenia nie tracą swojego samoistnego bytu, prawomocne orzeczenia sądowe, na mocy których sprawca został uprzednio - mocą prawomocnego wyroku sądowego - ukarany za jedno, względnie kilka poszczególnych wykroczeń wchodzących w skład analizowanego ciągu, o jakim stanowi art. 12 § 2 k.k., wykreuje w odniesieniu do tych zachowań stan powagi rzeczy osądzonej, co z kolei rodzi potrzebę eliminacji z opisu ciągu wykroczeń poszczególnych jego elementów „składowych” (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 1984 r. o sygn. akt III KR 28/84, OSNKW 1984. nr 9-10. poz. 89). Taka też sytuacja winna nastąpić w analizowanej sprawie.

Zgodnie z orzecznictwem i jednolitym poglądem doktryny, uprzednie prawomocne skazanie za tożsamy fragment czynu zabronionego stanowi stan obiektywny i nawet jeżeli uchybienie w kwestii ustalenia tej okoliczności nie jest zależne od wiedzy sądu rozpoznającego sprawę (tak jak to było *in concreto*), to wyrok taki - jako wadliwy w sposób oczywisty - winien zostać uchylony.

Wprawdzie w związku z przyjętą konstrukcją ciągu wykroczeń z art. 12 § 2 k.k. oskarżony został skazany jak za jeden czyn, za popełnienie którego, przy zastosowaniu art. 91 § 1 k.k., łącznie z dwoma pozostałymi skazaniami została mu następnie wymierzona jedna kara, niemniej konsekwencją skazania za analizowane wykroczenie było zobowiązanie J. L. do naprawienia szkody pokrzywdzonemu, tj. A. Sp. z o.o. W pkt II tiret pierwsze Sąd nałożył na oskarżonego obowiązek zapłaty na rzecz wskazanego podmiotu kwoty 1 949,33 zł, na którą to sumę składała się również wartość mienia stanowiącego przedmiot kradzieży, w odniesieniu do której J. L. został już prawomocnie ukarany mocą wyroku nakazowego o sygn. akt II W [...] /23. Bezspornym jest zarazem, iż skutek eliminacji, w ramach ponownego rozpoznania sprawy, obu opisanych powyżej uchybień, sytuacja prawna oskarżonego zostanie ukształtowana w sposób odmienny.

Należy też zauważyć, iż uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w Kędzierzynie

– Koźlu, w zaskarżonej części, a tym samym wyeliminowanie jednej z orzeczonych wobec oskarżonego kar pozbawienia wolności, oznacza równoczesne rozwiązanie węzła kary łącznej (pkt V zaskarżonego wyroku), w związku z czym zbędne jest uchylenie kwestionowanego wyroku również w części dotyczącej tejże kary łącznej. Jak bowiem wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w przypadku uchylenia jednej z kar jednostkowych, rozstrzygnięcie o karze łącznej traci moc *ex lege*, a zatem sąd kasacyjny nie musi zawierać w wydanym wyroku również rozstrzygnięcia o uchyleniu orzeczenia o karze łącznej, albowiem jest ono całkowicie zbędne (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 15 listopada 2023 r. o sygn. akt V KK 411/23. LEX nr 3637229; z dnia 23 lutego 2011 r. o sygn. akt III KO 78/11. LEX nr 1119534; postanowienia Sądu Najwyższego; z dnia 11 grudnia 2019 r. o sygn. akt V KK 617/19. LEX nr 3017559; z dnia 11 maja 2017 r. o sygn. akt II KK 127/17, LEX nr 2284179).

Ponownie rozpoznając sprawę Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu będzie miał na względzie powyższe wnioski i spostrzeżenia.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[a.ł]

Małgorzata Gierszon Dariusz Kala Zbigniew Puskarski